

RECEIVED BY THE
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF TORONTO

Bx 890

S. G. M. S. P. M. S. P.

U. 24

Capitulum Altonense
Bibliotheca Universitatis

FONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

SERENISSIMIS

REGIBUS AC PRINCIPIBUS

ROMANÆ ET CATHOLICÆ ECCLESIE FILIIS AC DEFENSORIBUS

FRANCISCUS SOARIUS

E SOCIETATE JESU, TEMPORARIAM ET ÆTERNAM FELICITATEM.

Nuper edito libro, Serenissimus JACOBUS, magnæ Britanniae rex, ad religionis suæ communionem quasi amico classico catholicos reges ac principes evocavit. Ut quos ad defensionem Romanæ Ecclesiæ, quam sanguine suo acquisivit Rex Regum, et Dominus Dominantium Christus, suprema armavit potestate, hos ad illius offensionem communicato consilio incitaret. Irrito tamen conatu Serenissimus rex stylum exercuit. Nec enim portæ inferi adversus eam prævalebunt, aut quos in Romana petra fundatos lapis angularis Christus firmissimo veræ pietatis vinculo innectit, frigida Aquilonis procella dimovere poterit. Utinam majorum suorum invictissimorum regum vestigia secutus vobiscum potius ad Catholicæ Ecclesiæ majestatem exornandam conspiraret; ut quibus potestate et imperio par est, veræ pietatis studio inferior non esset; et inter illos reges numerari potius vellet, quos illius nutritios divina constituit auctoritas, quam inter illos, quos adversus Dominum et adversus Christum ejus impietatis furor inflammavit.

Cum ergo dum librum edidit suæ indicem religionis, nec regali, qua fulget, majestate, nec armorum strepitu, ac potentia (cui sacerdos Christi et religiosus homo obsistere nequit), sed solius humani ingenii et styli acumine Catholicæ Ecclesiæ bellum inferat; proprium mei muneris et instituti existimavi in aciem prodire, non ut tanti regis nomen et splendori officiam, quod nec possum, nec cupio; sed ut nebulæ, a foetidis Novatorum lacunis exhalatæ, quibus catholicam obscurare nititur veritatem, veræ sapientiæ radiis dissolutæ, in aerem et fumos evanescant; quod ut perficerem, eam a Deo patre luminum obnixè precatus sum lucem, eam sinceræ veritatis cognitionem, quam a Christo Domino per Apostolos traditam, et Sanctorum Patrum vigiliis expositam consecrari ille debet, qui rectam vivendi credendique viam tenere cupit. Aspiret inceptis illud numen, in cujus manu sunt corda Regum. Vosque, catholici orbis reges ac principes, qui Serenissimum Jacobum, quales vos estis, talem germano affectu exoptatis, quaecumque opus hoc nostrum in vestrum recipite patrocinium vestra auctoritate defendendum; vestrum enim illud, scitumque est: *Nostri facimus, quibus nostram impertimur auctoritatem*; vestrum igitur opus sit, ut regia vestri patrocini auctoritate defensum ac ornatum fulgore, et securum in publicum prodeat, et illustre orbi appareat, et regis oculis indignum non existimetur. Neque enim aliter, nisi vestro sub nomine, libro serenissimi regis noster hic, quo Dei causam tuemur, opponi potest. Hæc enim una me impulit cogitatio, ut vobis laborem hunc nostrum officiosa animi submissione dicarem, qui majorum vestrorum imperii,

et pietatis hæredes, Catholicæ Ecclesiæ tutelam religiose suscepistis, constanterque curatis. Aliis pro antidoto inservire potest noster hic labor; vobis antidoto (quæ est summa Dei pietas) opus non est contra Novatorum furorem, quorum venena ab stygiis hausta rivulis vobis nocere non possunt, qui veræ et catholicæ fidei unitate Christo Domino, ejusque in terris Vicario Romano, ac Summo Pontifici, ceu capiti suo pulcherrima corporis membra, subditi, et innexi in virtute Dei custodimini. In quo dum suprema vestra potestas stabilitur, ad majorem imperii gloriam increseat, et ad æternam proficiat felicitatem.

Conimbricæ, decimo tertio die junii anni 1613.

CENSURA

ILLUSTRISSIMI D. D.

ALFONSI A CASTELLO BRACON

EPISCOPI CONIMBRICENSIS, COMITIS ARGANILENSIS, DOMINI COJÆ, ETC., A CONSILIIS
CATHOLICÆ MAJESTATIS.

Ex commissione Illustrissimi Episcopi D. PETRI de Castilho, Lusitaniæ Proregis, et supremi in rebus fidei Inquisitoris, accuratissime legi et censorio evolvi studio Defensionem Fidei Catholicæ adversus Anglicanæ Sectæ errores, cum responsione ad Apologiam et Epistolam ad principes christianos, Serenissimi JACOBI, Angliæ regis, ab insigni Doctore FRANCISCO SOARIO, e Societate JESU, in lucem editam. In qua non solum sacræ paginæ auctoritati omnia religiose consonant, Apostolicis traditionibus pie correspondent, OEcumenicis Conciliis, Summorum Pontificum decretis erudite consentiunt, verum tanti auctoris latissime elucet sapientia, e Sanctorum Patrum fontibus plus quam humano studio hausta. Quorum integra fide testimonia ita crebro et apposite inducit, ut illius ore locutos ad defensionem hanc roborandam conspirasse omnes affirmare audeam, magnaque propterea Catholicæ Ecclesiæ utilitate, magno christianæ doctrinæ emolumento in lucem proditura, cujus lectione multa a Patribus præclare dicta, quæ dudum legeram, in memoriam revocavi; multa etiam magna cum voluptate denuo didici. Utinamque obtusa perfidiæ tenebris hæreticorum acies tantum jubar perferre posset. Facile enim instabilem suarum opinionum vanitatem irriderent, quarum fundamenta hujus operis lectione omnino eversa clarissime cernerent. Quod si Episcopo, qui in theologica adolevit schola, et inter Sanctorum Patrum libros consenuit, Serenissimi Angliæ regis majestatem alloqui præsentem liceret, quod olim augustissima et sanctissima Maria, ejus mater, voce et sanguine testata est, verissime prædicarem: Irenæo, Dionysio, Augustino, Hieronymo, et reliquis Catholicæ Ecclesiæ doctoribus, quorum judicium in hoc libro expressum offerimus, vitæ sanctitatem nemo ignorat, potius credendum esse, quam Luthero, et Calvino, quorum scelera, etiam illorum discipuli, si legant, non possunt non erubescere et damnare; quorum inscitiam inconstans sibi que adversa doctrina, et a vera religione aliena satis demonstrat. D. FRANCISCO SOARIO, humanarum rerum religioso contemptori, et unius pietatis ac religionis fortissimo defensori, quem ego propter eximiam sapientiam tot monumentis approbatam communem hujus ætatis magistrum, et Augustinum alterum existimo, potius cedendum admonerem, quam Angliæ novatoribus, qui ne errasse fateantur, obstinata inconstantia erroribus adhærent, et cupiditatum suarum abducti illecebris circa fidem naufragaverunt, ut Paulus ait. Illud tamen prædico, illud moneo, quod olim Augustinus in simili causa. Non vincant Patres Catholicæ Ecclesiæ Doctores, nec Lutherus, nec Calvinus, impii veræ fidei desertores. Non vincat SOARIUS, Patrum religiosus discipulus, nec Novatores, Lutheri et Calvini infelices umbræ, sed una vincat veritas, sincera hujus libri commentatione illustrata. Quem ego typis, et omnium oculis, ad communem Ecclesiæ Catholicæ utilitatem, ita dignum censeo, ut etiam ætati nostræ de tanto magistro, Societati JESU de tali alumno merito gratuler.

Conimbricæ, 12 junii an 1613.

Episcopus Conimbricensis.

CENSURA

ILLUSTRISSIMI D. D.

FERDINANDI MARTINEZ MASCAREGNII

EPISCOPI ALGARBIENSIS, A CONSILII GATHOLICÆ MAJESTATIS.

Non tantum litteris, quas hac de re ad me misit Illustrissimus D. Petrus de Castilho, Episcopus, et generalis in tota Lusitania Inquisitor, sed ipsa delectatione trahente P. FRANCISCI SOARII, celeberrimi Doctoris, a me perlecta est accurate, et censorio ungue examinata Defensio, qua Fidem Catholicam mira dexteritate propugnat, oppugnatque Anglicanæ sectæ errores; ac Serenissimi JACOBI, regis Angliæ, ad Apologiam quamdam epistolamque respondet. Qua in Defensione nihil plane offendi, quod Fidem Orthodoxam offendat; quæ vero defendant, inveni multa. Hoc enim opus mihi videtur velut alter fatalis clypeus, quem dux Hebræorum ex imperio Dei quondam contra urbem Hai feliciter elevavit. Ita namque fiet, ut hac Defensione, per manus tanti ducis ex Societate JESU quasi Josue clypeo in altum sublata, armatæ errorum copiæ, quas non regis animus suoapte ingenio ad pietatem pronus (utpote a sanctissima matre ac martyre olim educatus), sed quas furia Novatorum nuper in Anglia ad principes christianos classicum canens compulerat, penitus deleantur. Imo vero ipse Serenissimus Angliæ rex (qua pollet ingenii acie, atque exaggerati animi celsitudine), omnia, quæ in hac Defensione continentur, suis rationum ponderibus expendens, et ad judicii trutinam librans, prospectaque imprimis illa animi submissione ac modestia, quam semper (ut par est) adhibet doctissimus Pater SOARIUS, cum Regia Majestate disputans, spes est fore ut, adspirante numinis aura, ad saniora Matris Ecclesiæ consilia animum vere regium appellat; imitatus nempe Clodoveum, illum primum Francorum Regem Christianissimum, qui, proxime moriturus, ipsum Romanum Pontificem, quod sciret unicum esse totius Ecclesiæ visibile caput, corona regia redimivit: quo facto oppignoravit regnum Gallorum in Ecclesiæ Romanæ præsidium, pariterque et obsequium. Corona enim illa ad S. Petri Confessionem regnum nominata fuit. Quo pietatis exemplo, stabili fundamento, nempe in petra ac Petri successore regnum suum egregie firmavit Clodoveus; cujus rex Angliæ si imitetur factum, imitabitur exitus felicissimos. Sed ad libri censuram redeo.

Cum magna Reipublicæ Christianæ utilitate quasi ex feraci fœcundoque solo complura edidit religiosissimus juxta ac gravissimus auctor sui ingenii monumenta, quæ orbis suspicit, miratur, amat. Sed in hac defensione vere palmaria elucent verba electa, grandes sententiæ, rationum momenta plena energiæ ac vigoris. Liber itaque totus, nervus, sanguis, spiritus est. Concurrit in eo cum eruditione, judicium admirabile; cum diligentia, facilitas in scribendo; cum doctrinæ copia, rerum ordo. Opponit memoriæ studium indefessum; Scholasticæ Theologiæ, juris utriusque peritiam; genuinæ juxta antiquos Patres sacre Scripturæ explicationi, libera, et subrancida ministrorum interpretamenta; sublimiori denique de Deo scientiæ, distinctam temporum seriem, illiusque regni multiplicem chronologiæ notitiam. Quæ libri censura in panegyricam molem exurgeret, nisi obstaret satis nota gravissimi Patris modestia, quæ solet elogia putare jacula, encomia vulnera, hostes credere laudatores. Est igitur quod gratulemur Societati JESU, quasi optimæ parenti, quod, licet ex illius sanctissimo instituto tanquam ex equo Trojano plures jam religione, litteris ac morum probitate principes viri prodierint, unum tamen

habet hac tempestate eminentissimum Doctorem Patrem SOARIUM, qui ad subitos errorum tumultus sedandos a prælio ad prælium tanquam bellator egregius accurrat alacriter ultra sortem viresque senectæ. Quare censeo præsens opus, a me recognitum et probatum, dignissimum esse quod publicam lucem aspiciat, densissimis eorum tenebris lucem ipsam allaturum.

Farone, die 6 mensis decembris, anno Domini 1612.

D. FERDINANDUS MARTINEZ MASCAREGNII,
Episcopus Algarbiensis.

CENSURA

ILLUSTRISSIMI D. D.

MARTINI ALPHONSI A MELLO

EPISCOPI LAMECENSIS A CONSILII CATHOLICÆ MAJESTATI.

Perlegi ex commissione Illustrissimi Domini Inquisitoris generalis Defensionem Fidei Catholicæ, adversus Anglicanæ sectæ errores, cum responsione ad Apologiam pro juramento fidelitatis et Epistolam ad principes christianos, Serenissimi JACOBI, Angliæ regis, opus editum a Sapientissimo Doctore FRANCISCO SOARIO, in Conimbricensi Academia Primario Theologiæ professore. Ardenti fidei zelo auctor clarissimus, et Theologus eminentissimus, valens sapientiæ viribus, pro Ecclesia Dei in Anglia laborante distrinxit calamum contra sævientes in illo regno hæresum pestes. Dimicat contra hæreticorum errores ex Scripturis divinis explicatis, et intellectis in genuino sensu auctoris sacri instituto et textui congruente. Affert ad confirmandas fidei veritates sacrorum generalium Conciliorum, et Summorum Pontificum sanctiones, quarum infallibili auctoritati non obsequentes semper habiti sunt a Christi fidelibus Ecclesiæ perduelles. Utitur aptissimis, et ad rem maxime facientibus, ac selectissimis testimoniis Sanctissimorum Patrum, quorum pietatem et sapientiam semper Ecclesia Dei suspexit et venerata est. Firmissimarum rationum momentis ita cuncta examinat, ut nihil in silentio relinquat indiscussum, sed perarduas et difficiles quæstiones dilucide pertractat, et omnibus undequaque orientibus difficultatibus occurrit, ut veritas innotescat. Firmis et inconcussis argumentis potestatem Summi Pontificis supernaturalem tuetur, et ostendit per summam injustitiam regem in erroribus versantem spiritualem potestatem sibi arrogare, et per manifestam hæresim ab hæreticis Anglicanæ Sectæ illi attribui. Acute et sapienter detegit errores contra fidem delitescentes in juramento, quod rex Angliæ a subditis exigit; infidelitatem adversus Christum ejusque Ecclesiam, injustitiam erga subditos eo juramento contineri demonstrat, ita ut in juramento præstando cogantur subditi simul fidem catholicam abnegare. Agit hac in re acriter, sed vere et modeste. Opus sane doctissimum, singulari pietate et eruditione plenum, et quod nec ab eo, qui dicendi stylo valeret, posset paribus laudibus et encomiis exornari. Auctoritatibus, et vi rationum ita sunt Anglicanæ Sectæ errores convicti, ut nullum sit adversariis effugium, nullus respondendi locus, nisi forte responsio dicatur inanum verborum contentio, et convitiolum jactatio, apud dementes et furentes homines consueta. Faxit Deus ut, inspecta hac efficacissima et sapientissima defensione fidei (quæ ab initio nascentis Ecclesiæ, ab Apostolis edoctæ, sancita miraculis, et suffulta martyriis, eadem in Catholica et Romana Ecclesia perseverat), Serenissimus JACOBUS, Angliæ rex, veritati Catholicæ sibi sufficientissime propositæ attendens, ut dignum est regio ingenio, ipse et subditi Protestantes ad Ecclesiam Catholicam Christi sponsam aggregentur. Ego opus hoc Sapientissimi Doctoris FRANCISCI SOARII dignissimum judico, ut typis mandetur, et in lucem eat, ad fidei nostræ victoriam de hæresibus insignem, et ad totius orbis christiani publicam et communem utilitatem.

Datum Lameci, vigesimo quarto die novembris, 1612.

MARTINUS, Episcopus Lamecensis.

INDEX

LIBRORUM ET CAPITUM

HUJUS OPERIS.

LIBER PRIMUS

QUANTUM ANGLICANA SECTA A FIDE CATHOLICA DISSIDEAT.

CAP. I. De fidei catholicæ progressu, et statu Anglicanæ gentis a prima ejus conversione usque ad præsentia tempora.	5	CAP. XIV. Ex ratione catholici nominis, discursus capituli præcedentis confirmatur.	69
CAP. II. Sectam Anglicanam a fide vera discessisse.	6	CAP. XV. Catholicam dici Ecclesiam, quia per totum orbem diffusa est ostenditur, et hæreticis occurritur.	73
CAP. III. Ecclesiam Christi non posse veram fidem amittere ostenditur, et ratio facta roboratur.	13	CAP. XVI. Quomodo verum sit Ecclesiam Catholicam per totum orbem diffusam.	78
CAP. IV. Non posse Catholicam Ecclesiam etiam per ignorantiam in rebus fidei errare.	17	CAP. XVII. In Anglicano schismate fidem apostolicam non esse.	85
CAP. V. Romanam Ecclesiam eamdem fidei stabilitatem habere quam Catholica, ostenditur, et adversariorum evasioni occurritur.	20	CAP. XVIII. Objectioni contra doctrinam superioris capituli occurritur.	90
CAP. VI. Stabilitas fidei et Ecclesiæ Romanæ, traditione ostenditur.	25	CAP. XIX. Sectam Anglicanam nullius antiqui Martyris sanguine decoratam, sed potius damnatam esse ostenditur.	94
CAP. VII. Excluditur tertia evasio hæreticorum, quam per distinctionem Ecclesiæ visibilis et invisibilis confingunt.	31	CAP. XX. Veros nostrorum temporum Martyres non Anglicanam sectam, sed Romanam fidem illustrasse.	99
CAP. VIII. Occurritur adversariorum objectionibus, et quo sensu Ecclesia visibilis sit, exponitur.	37	CAP. XXI. Anglicanam sectam vel propter solam schismatis turpitudinem detestabilem esse.	102
CAP. IX. Regem Angliæ, cum nec Scripturam integram, nec verbum Dei non scriptum admittat, fidei vere christianæ defensore non esse ostenditur.	43	CAP. XXII. Anglicanum schisma in manifestam hæresim et apostaticam doctrinam transiisse.	106
CAP. X. Ex fundamento et ratione credendi regis Angliæ, ipsum non esse fidei vere christianæ defensorem ostenditur.	50	CAP. XXIII. Anglicanum schisma pertinaciter sectantes, neque ab hæresi, neque ab hæreticorum nota excusari posse.	111
CAP. XI. Veræ fidei christianæ fundamentum non esse in privato spiritu ponendum.	53	CAP. XXIV. Rationes, quibus rex hæretici maculam fugere studet, refelluntur.	116
CAP. XII. Ex nomine (Catholicæ) Anglicanam Sectam fidem catholicam non esse ostenditur.	61	CAP. XXV. Immerito Anglicanam sectam, fidem suam et Ecclesiæ auctoritatem ad quingentesimum Christi annum limitare.	120
CAP. XIII. Objectionibus contra doctrinam superioris cap. occurritur.	68	Summa et conclusio totius libri, cum apostrophe ad Angliæ regem.	124